

TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA · VH-130

Varude juhtimine ja hankimine

Maht	130 ak t
Vorming	Google Meet – reaalajas veebikoolitus
Algus / Lõpp	08.09.2026 – 08.12.2026
Hind	1950,00 € + KM
Väljastatav dokument	Tunnistus / Tõend
Koolitajad	Kristina Ozdoba
Tulumaks	–20% (TuMS § 26)

Põhikoolitus

1. Õppekava nimetus

Hanke- ja ostujuhtimine kaasaegses tarneahelas: Strateegia, analüütika, riskijuhtimine, CHAIN SIM simulaator, digilahendused ja praktika (Põhjalik koolitus)

2. Õppekavarühm

Ärindus ja haldus — Juhtimine ja haldus (ISCED-F 2013: 0413 Juhtimine ja haldus)

2.1. Seos kutsestandardiga

Õppekava koostamisel on võetud aluseks *Ostujuht, tase 6* ja *Ostuspetsialist, tase 5* kutsestandardite kompetentsid:

- **B.2.1 Ostutegevuse strateegiline planeerimine:** Hanketuru kaardistamine, ostustrateegia ja eelarve koostamine, Kraljic'i maatriksi rakendamine.
- **B.2.2 Tarnijasuhete haldamine (SRM):** Tarnijate valik, auditeerimine, läbirääkimiste pidamine ja sisseostulepingute sõlmimine.
- **B.2.3 Varude ja ostuprotsessi analüüs:** ABC/XYZ analüüs, EOQ, ROP ja turvavarude arvutamine, TCO analüüs.
- **B.2.4 Riski- ja kriisijuhtimine ostutegevuses:** Tarneahela riskide maandamine, toimepidevuse plaanide (BCP) koostamine.
- **B.2.5 Digilahenduste ja rohehangete rakendamine:** AI, ERP-süsteemide, CHAIN SIM simulaatori, rohehangete ja ESG-kriteeriumite integreerimine ostuprotsessi.

3. Õppe eesmärk

Koolituse eesmärk on anda õppijatele süsteemsed teadmised ja praktilised oskused kaasaegse ostu- ja hanketegevuse strateegiliseks juhtimiseks, tarnijasuhete (SRM) haldamiseks, varude matemaatiliseks analüüsiks, tarneahela riskide maandamiseks, digitehnoloogiate, CHAIN SIM simulaatori sekä rohehangete rakendamiseks ja omandatud oskuste kinnistamiseks ettevõtte praktikal.

4. Õpiväljundid

Koolituse läbinud õppija:

- **Rakendab strateegilist analüüsi:** Kasutab Kraljic'i ja ABC/XYZ maatrikseid ning TCO mudelit ostustrateegia kujundamiseks.

- **Juhib tarnijasuheteid (SRM):** Teostab tarnijate valikut, auditeerimist ja läbirääkimisi tuginedes "võit-võit" strateegiale.
- **Optimeerib varusid:** Arvutab optimaalseid tellimuskoguseid (EOQ), tellimuspunkte (ROP) ja turvavarusid, vähendades kulusid ilma teenustaset ohverdamata.
- **Juhib riske:** Luua toimepidevuse plaane (BCP) ja maandada riske volatiilsetel turgudel ning eriolukordades.
- **Mõistab juriidilisi nüansse:** Sõlmib korrektseid tarnelepinguid tuginedes VÕS, TLS ja Incoterms 2020 standarditele.
- **Kasutab innovatsiooni, simulaatoreid ja rohehankeid:** Tunneb AI, digitaalsete lahenduste ja CHAIN SIM simulaatori võimalusi ostuprotsessides ning rakendab ESG ja rohehangete põhimõtteid.
- **Rakendab omandatud teadmisi:** Omandab praktilisi oskusi reaalses töökeskkonnas ostuspetsialisti või hankejuhi assistendi rollis.

5. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

- **Sihtgrupp:** Ostuspetsialistid, hanke- ja ostujuhid, tarneahela spetsialistid, logistikud ning isikud, kes soovivad omandada uut eriala ja alustada karjääri ostu- ja hankejuhtimise valdkonnas.
- **Õppe alustamise tingimused:** Keskhariidus. Kasuks tuleb varasem kogemus logistika, kaubanduse või finantside valdkonnas ja arvutikasutamise oskus tavakasutaja tasemel (MS Excel).

6. Õppe kogumaht, selle struktuur ja õppekeskkond

- **Õppe kogumaht:** 130 akadeemilist tundi
- **Teoreetiline ja praktiline veebiõpe (Google Meet):** 80 akadeemilist tundi.
- **Iseseisev töö:** 20 akadeemilist tundi.
- **Ettevõtte praktika (töökeskkonnas):** 30 akadeemilist tundi.
- **Õppekeskkonna üksikasjalik kirjeldus:**

Teoreetiline ja praktiline õpe (80 ak. tundi) toimub **reaalajas veebipõhise kaugõppena interaktiivses Google Meet keskkonnas**. Veebikeskkond võimaldab vahetut otseühendust koolitajaga, ekraani jagamist esitluste, Kraljic'i ja riskimaatriksite koostamiseks, Exceli TCO, EOQ ja KPI arvutusmodelite analüüsiks ning interaktiivse sisseostusimulaatori CHAIN SIM läbiviimiseks. Samuti võimaldab keskkond läbirääkimiste rollimängude ja juhtumianalüüside aktiivset läbiviimist. Õppijatele tagatakse juurdepääs digitaalsetele õppematerjalidele, Incoterms 2020 juhenditele, VÕS ja TLS näidissätetele, arvutusmodelitele ning CHAIN SIM juhenditele. Õppimiseks on vajalik arvuti või nutiseade, stabiilne internetiühendus, mikrofoni ning veebikaamera.

Ettevõtte praktika (30 ak. tundi) toimub tootmis-, kaubandus- või logistikaettevõtte ostu- või hankeosakonnas kolmepoolse praktikalepingu alusel.

7. Õppesisu

MOODUL 1: Teoreetiline ja praktiline veebiõpe Google Meet keskkonnas (80 ak. tundi)

— Teema 1: Ostutegevuse strateegiline roll ja juriidika (12 ak. tundi)

Ostuosakonna positsioon: ostutegevus kui ettevõtte kasumi genereerija, mitte ainult kuluüksus. Õiguslik raamistik: Võlaõigusseadus (VÕS) — lepinguvälised ja lepingulised kohustused, tarnija vastutus ja pretensioonide esitamise tähtsused. Tööõigus (TLS): ostuspetsialisti vastutus, töötaja korraldus ja konfidentsiaalsuskohustus. Ohutus ja vastavus: vastavusdeklaratsioonid ja sertifikaadid sisseostetavatele toodetele. Incoterms 2020: praktilised kaubatarne riskipunktid ja kulude jaotus.

— Teema 2: Tarnijasuhete strateegiline haldus (SRM) (12 ak. tundi)

Hanketuru kaardistamine: globaalne hankimine (Global Sourcing) vs. lähihankimine (Near-shoring). Tarnijate segmenteerimine: Kraljic'i maatriksi rakendamine (strateegilised, rutiinsed,

võtmepositsiooniga ja takistavad tooted). Läbirääkimiste meistriklass: psühholoogia, positsioneerimine ja "võit-võit" strateegiate loomine. Tarnija elutsükli haldamine: sisseelamine, auditeerimine, arendamine ja vajadusel suhete lõpetamine.

— **Teema 3: Varude juhtimise matemaatiline analüütika (14 ak. tundi)**

Varude klassifitseerimine: süvendatud ABC/XYZ analüüs ja ristanalüüs. Optimeerimismudelid: Wilsoni valem (EOQ) — optimaalse tellimuskoguse leidmine. Tellimuspunkt (ROP) ja turvavaru: statistiline lähenemine määramatuse maandamiseks. VMI (Vendor Managed Inventory): tarnija juhitud varude süsteem ja selle rakendamine. Kogukulu analüüs (TCO): logistika-, tolli-, lao- ja kvaliteedikulu koondamine ostuotsusesse.

— **Teema 4: Riskijuhtimine ja toimepidevuse tagamine (14 ak. tundi)**

Riskide kaardistamine: finantsriskid, geopoliitilised riskid, küberriskid ja looduskatastroofid. Riskimaatriksi koostamine: tõenäosuse ja mõju analüüs (Impact vs. Probability). Toimepidevuse planeerimine (BCP): alternatiivsete tarnijate strateegia (Dual/Multi Sourcing) ja tegevuskavad kriisilukordadeks (transpordiblokaadid, tooraine defitsiit). Varustuskindlus hädaolukordades: riiklikud reservid (Eesti Varude Keskus) ja kriitiliste kaupade prioriteetsus.

— **Teema 5: Kaasaegsed trendid ja innovatsioon (12 ak. tundi)**

Digitaliseerimine ja AI: tehisintellekti kasutus nõudluse prognoosimisel ja automaatsel tellimuste genereerimisel. Blockchain tarneahelas: läbipaistvuse ja autentsuse tagamine. Rohehange (Green Procurement): süsiniku jalajälje hindamine ostuprotsessis ja ringmajanduse põhimõtted. ESG standardid: sotsiaalne vastutus ja eetilised nõuded tarnijatele.

— **Teema 6: KPI, CHAIN SIM simulaator ja andmete visualiseerimine (10 ak. tundi)**

Ostujuhtimise KPI-d: säästuefekt (Savings), tarnija täpsus, ostutsükli pikkus, varude ringluskirrus. Andmepõhine juhtimine: Dashboards ja automatiseeritud aruandlus ERP-süsteemides. Vigade analüüs (Root Cause Analysis).

CHAIN SIM simulaator: Reaalajas sisseostu- ja varude juhtimise simulaatori läbiviimine veebikeskkonnas. Otsuste langetamine muutuvates turutingimustes, EOQ/ROP mudelite testimine ja KPI-de analüüs.

— **Teema 7: Finantsplaneerimine ja tulevikuvaade (6 ak. tundi)**

Eelarvestamine: sisseostu mõju ettevõtte bilansile ja rahavoogudele (Cash flow). Investeeringute tasuvus (ROI): hanketarkvara või automatiseerimisprojektide analüüs. Erialane areng: ostuspetsialisti ja -juhi kutse-eetika ja enesearendus.

MOODUL 2: Iseseisev töö (20 ak. tundi)

— **Ülesanne 1 (10 ak. t):** Ettevõtte ostukategooriate segmenteerimine Kraljic'i maatriksis ning TCO arvutusmudeli koostamine Excelis esitatud lähteülesande põhjal.

— **Ülesanne 2 (10 ak. t):** Hanke- ja ostutegevuse riskimaatriksi ning toimepidevuse plaani (BCP) projekti koostamine kriisistsenaariumi puhuks.

MOODUL 3: Ettevõtte praktika (30 akadeemilist tundi)

— **Praktika eesmärk:** Kinnistada teoreetilisi teadmisi realses ostu- ja hankekeskkonnas ettevõtte ostujuhi või spetsialisti juhendamisel.

— **Praktika sisu ja ülesanded (30 ak. tundi):**

— Tutvumine ettevõtte hankestrateegia, ostuprotsesside ja tarnijate baasiga (4 ak. t).

— Osalemine tarnijate hindamisel, auditeerimisel ja Kraljic'i maatriksisse paigutamisel (6 ak. t).

— Tellimuste optimaalse koguse (EOQ) ja turvavarude arvutamine ettevõtte reaalsete andmete põhjal (8 ak. t).

— Hinnapäringute (RFQ) ettevalmistamine ja osalemine läbirääkimiste simulatsioonis/protsessis (4 ak. t).

- Sisseostumudelite analüüs ja simulatsioonistsenaariumide (CHAIN SIM põhimõtted) kohaldamine ettevõtte tarneahelas (4 ak. t).
- Ostuosakonna KPI-de analüüs ja ostutarkvara/ERP kasutuspraktika (4 ak. t).
- **Praktika korraldus:** Praktika toimub kolmepoolse lepingu alusel. Praktika lõpeb praktikapäeviku ja -aruande kaitsmisega.

8. Õppemeetodid

Interaktiivsed veebiloengud Google Meet keskkonnas, praktilised arvutused Excelis (EOQ, ROP, TCO, Kraljic, ABC/XYZ), läbirääkimiste rollimängud, juhtumite analüüs (case-study), interaktiivne sisseostu ja tarneahela simulaator "CHAIN SIM", iseseisev projektitöö, praktika ettevõttes.

9. Õppematerjalid ja kirjandus

- Tulvi, A. (2023). Hanke- ja ostujuhtimine.
- Tulvi, A. (2023). Ülesannete ja testide kogu.
- Lyons, K., & Farrington, B. (2020). Procurement and Supply Chain Management (10th ed.). Pearson.
- van Weele, A. J. (2018). Purchasing and Supply Chain Management (7th ed.). Cengage Learning.
- Monczka, R. M., Handfield, R. B., Giunipero, L. C., & Patterson, J. L. (2020). Purchasing and Supply Chain Management. Cengage.
- Riigihangete seadus (RHS), Võlaõigusseadus (VÕS) ja Incoterms 2020 ametlikud reeglid.
- Esitlusmaterjalid, VÕS ja TLS näidissätteid, Exceli arvutusmodelid (TCO, EOQ, KPI-d), Kraljic'i maatriksi mallid, BCP ja riskimaatriksi juhendid, CHAIN SIM simulaatori juhendid ja stsenaariumid, praktikapäevik.

10. Hindamismeetod ja lõpetamise tingimused

- **Lõpetamise tingimused:** Osalemine vähemalt 75% veebitundides (Google Meet), iseseisvate tööde (TCO/Kraljic ja BCP projekt) edukas esitamine, ettevõtte praktika (30 ak. t) läbimine ja praktikaaruande kaitsmine, lõputesti sooritamine vähemalt 60% tulemusele.
- **Hindamismeetod:** Mitteeristav hindamine (arvestatud / mittearvestatud).

11. Väljastatavad dokumendid

- **Tunnistus:** Väljastatakse õppijale, kes on täitnud kõik lõpetamise tingimused.
- **Tõend:** Väljastatakse osaletud tundide eest, kui õppekava ei läbitud täies mahus.

12. Koolitaja kvalifikatsioon

- **Koolitaja:** Kristina Ozdoba
- **Kvalifikatsioon ja haridus:** Magistrikraad (EKR tase 7). Täiskasvanute koolitaja pädevus (täiskasvanute koolitamise diplom/koolitus, pedagoogiline töökogemus vähemalt 3 aastat).
- **Praktiline töökogemus:** Vähemalt 25 aastat juhtimiskogemust logistika, transpordi ja tarneahela juhtimise valdkonnas.
- **Akadeemiline ja koolituskogemus:** Kutseõpetaja töökogemus Tallinna Tööstushariduskeskuses (TTHK). Spetsialiseerumine ja ekspertvaldkonnad: vedude juhtimine ja korraldamine, varude juhtimine, laondus ja laoteenused, klienditeeninduse juhtimine logistikas. Koolitanud ja juhendanud rohkem kui 80 lõpetajat, kes on edukalt omandanud kutsekvalifikatsiooni *Veokorraldaja-logistik, tase 4*.

— Õppekava on koostatud vastavalt täiskasvanute koolituse seadusele (TäKS) ja täienduskoolituse standardile.